

CHALMERS

Maskiningenjör, konstruktör

VOLVO

Forskning och tjänstedesign

Master, Digital humaniora

**RI
SE**

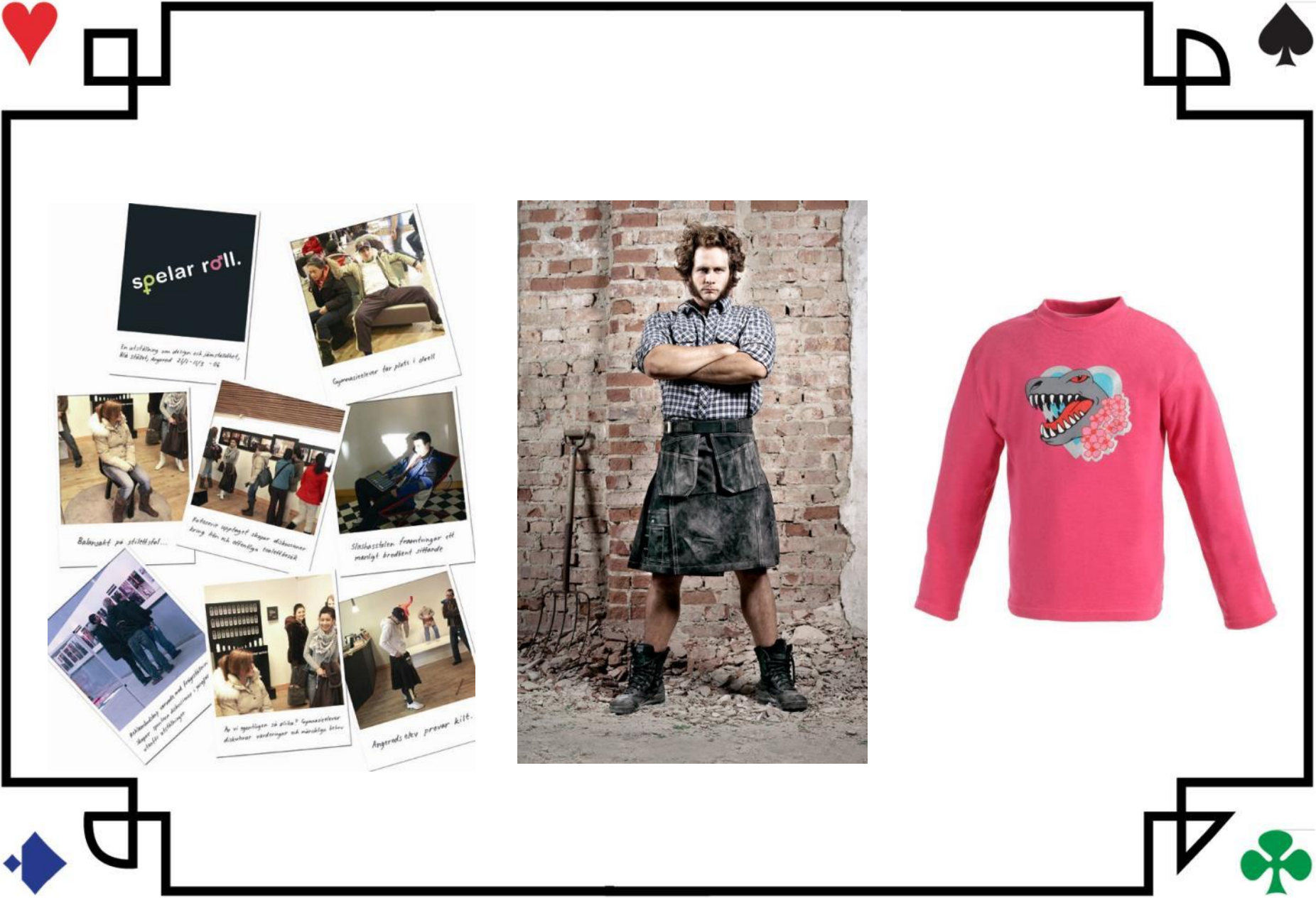
Normkritisk innovation
expert

Normkreativ innovation

Julia Jonasson Tolv
RISE Research Institutes of Sweden

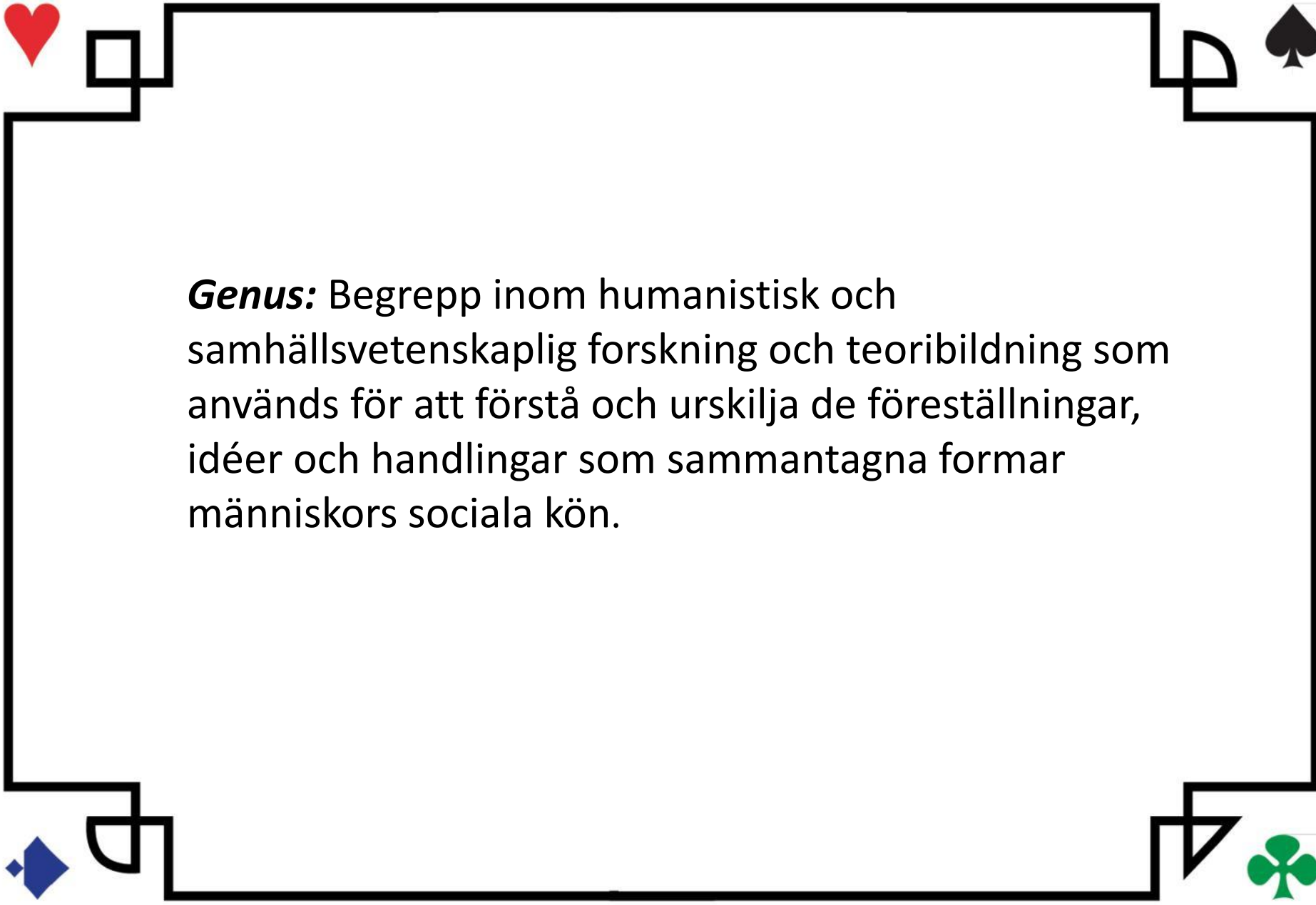
A decorative border surrounds the central text. It features a repeating pattern of stylized floral motifs, including leaves and flowers, interspersed with geometric shapes like circles and squares. The border is rendered in white against a black background.

NORMKRITIK OCH NORMKREATIV INNOVATION

Normer: Allmänt delade, många gånger underförstådda, regler och förväntningar på beteende som gäller inom en mindre social gemenskap eller i samhället i stort.

Genus: Begrepp inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning och teoribildning som används för att förstå och urskilja de föreställningar, idéer och handlingar som sammantagna formar människors sociala kön.

Genus-systemet (Y. Hirdman):

- Makthierarkier – manlig överordning
- Köns isärhållning

Ett gossebarn har
tagit klivet
in i denna värld.
Han har fått smak
på livet
och önskas lycka
på sin färd.
Varma
Lyckönskningar

Ett gossebarn har
tagit klivet
in i denna värld.
Han har fått smak
på livet
och önskas lycka
på sin färd.
Varma
Lyckönskningar

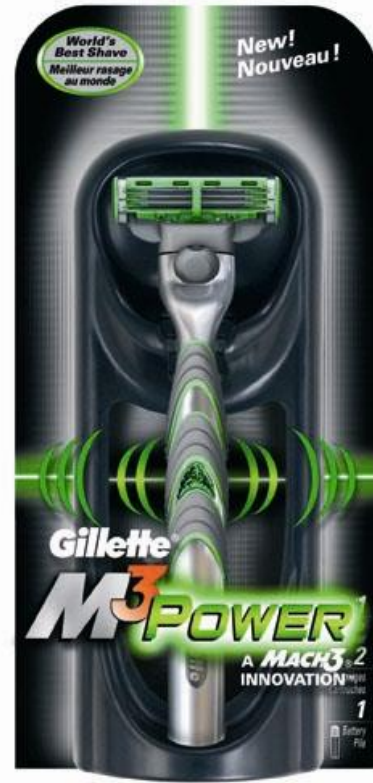
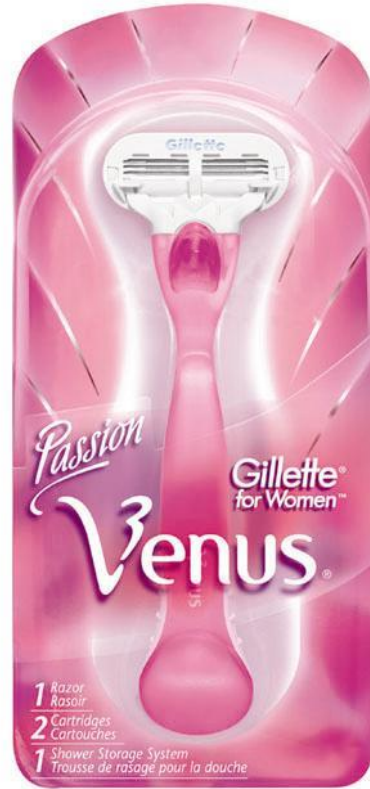
Ett gossebarn har
tagit klivet
in i denna värld.
Han har fått smak
på livet
och önskas lycka
på sin färd.
Varma
Lyckönskningar

Pink and Blue Project, 2005 - 2007
© Jeong-Mee Yoon

RUNDNINGAR OCH RÄTTSIDOR

699:-

1490:-

2695:-

<https://www.youtube.com>
(Sök "racist soap dispenser")

Design manifests our intentions, and our values...

- shapes, colours and functions carry meanings...

Artefacts are part of the ongoing construction of gender..."

- Magdalena Petersson McIntyre, 2006

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

- Etnisk tillhörighet
- Religion eller trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller könsuttryck
- Sexuell läggning
- Ålder

NORMKRITIK

Analys och ifrågasättande av normer och maktrelationer och maktstrukturer som kan kopplas till olika typer av diskriminering. Synliggör vad eller vilka som ingår i normer och vilka som utesluts/avviker.

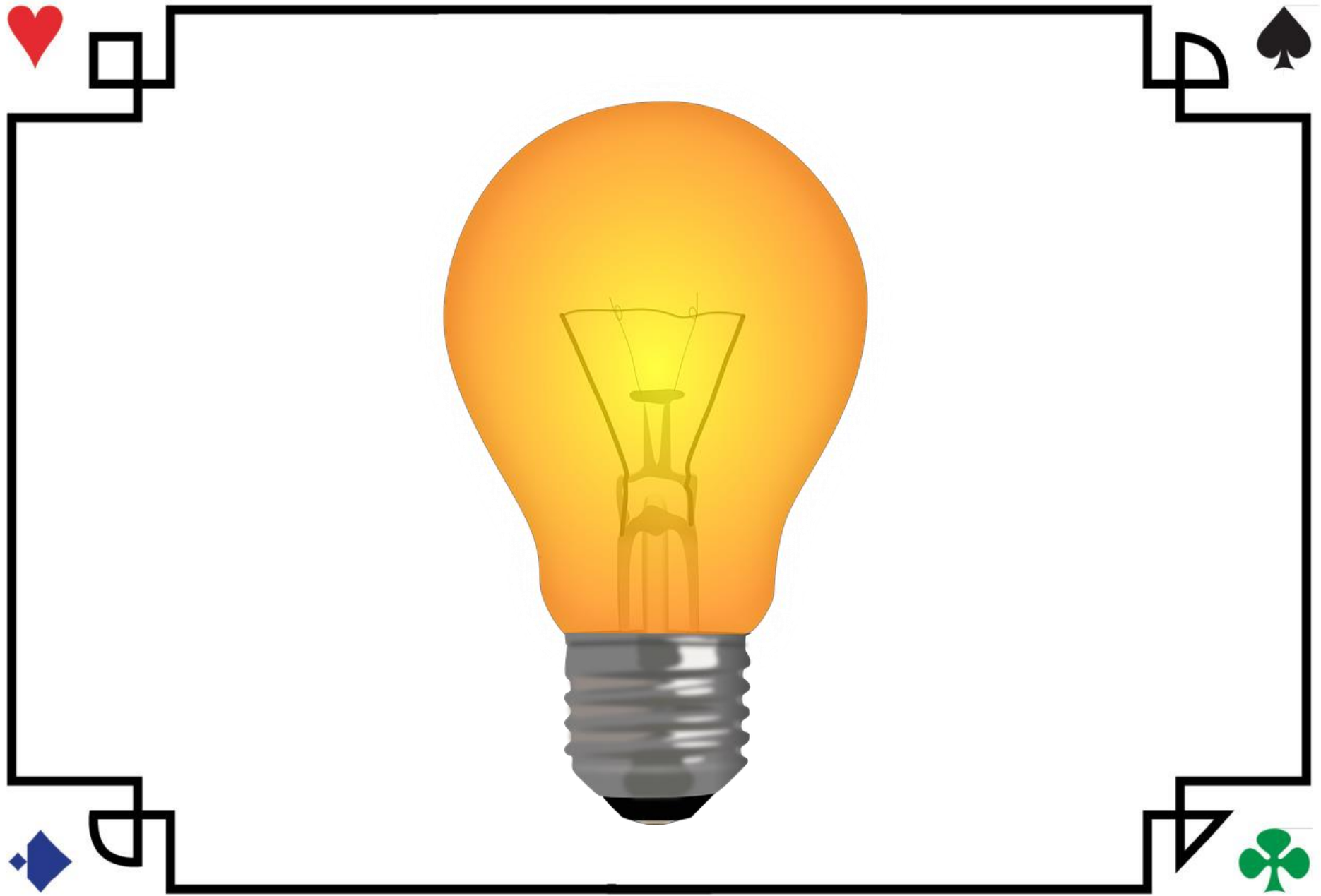

NORMKREATIV INNOVATION

Innovation som bygger på tillämpningen av en normkritisk analys omsatt i resultat vars syfte är att bidra till ett mer inkluderande, jämställt och jämlikt samhälle.

Begreppet Normkreativitet är myntat av Rebecca Vinthagen och Lina Zavalia

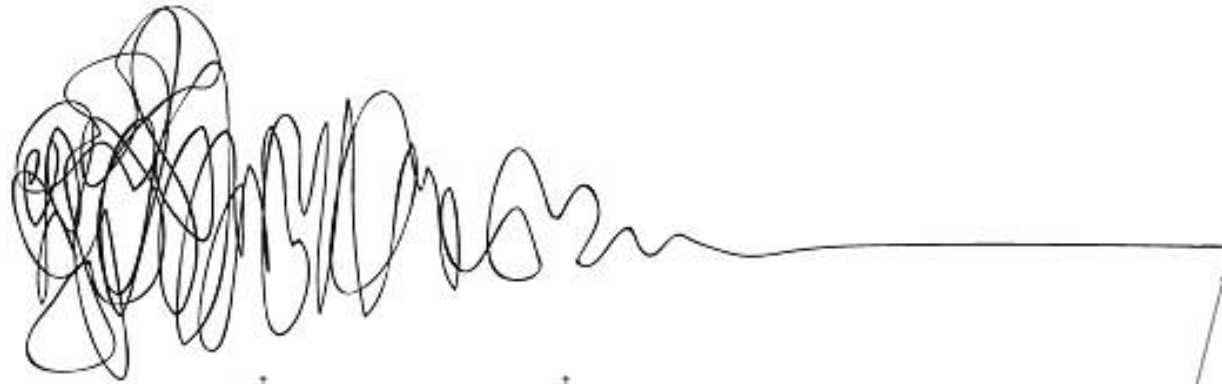
TYPISKA FÖRESTÄLLNINGAR OM INNOVATION

- ✓ Att det börjar med en idé, eller ett problem
 - ✓ Att det är en linjär process, från problem till lösning
 - ✓ Att det handlar om tänkande (bara)
 - ✓ Att *en* person (expert och man) kommer på idéen
-
-

UNCERTAINTY / PATTERNS / INSIGHTS

CLARITY / FOCUS

RESEARCH

CONCEPT

PROTOTYPE

DESIGN

David Newman ©

”Vi har jobbat med idégenerering för att lösa problem rätt länge på Alfa Laval, men vi har ju inte jobbat så mycket med att ifrågasätta grunden till det vi löser.”

- Klas Bertilsson, projektledare, Alfa Laval

MENINGSSKAPANDE/DESIGN

- ✓ Iterativ/spiralformad process (inte linjär)
- ✓ Fokus på människan/behovet (inte tekniken)
- ✓ Pågående problematisering/utforskning (inte startpunkten)
- ✓ Prototypande för att undersöka (inte bara testa)
- ✓ Gestaltning för att förstå (inte bara prata och skriva)
- ✓ Det nya uppstår *mellan* människor (inte i någon enskilds huvud...)

EXEMPEL PÅ NORMKREATIV
INNOVATION

The Andro chair

Kimstolen

BYGG DIN VOLVO

BYGG DIN EGEN VOLVO

- Tillbaka till hemsidan
- Villkor

Välkommen till Volvos "Bygg din Volvo" Här kan du skräddarsy din bil efter dina behov. Regelverket som används för att presentera alla kombinationsmöjligheter kommer från ett internt Volvosystem, vilket säkerställer att din bil verkligen kan byggas i fabrik.

När du byggt färdigt din bil har du ett antal möjligheter; Du kan skicka en förfrågan till en Volvohandlare, du kan ladda ner din bil som skrivbordsunderlägg på din pc och du kan informera en vän om hur din nästa Volvo ser ut.

För varje steg i ditt byggande finns hjälpen nära. Klicka på symbolen med frågetecknet!

→ **Starta bygga**

Några enkla steg

1. VÄLJ
MODELL

2. MOTOR OCH
VÅXELLÅDA/TRANSMISSI

3. PAKET &
TILLVAL

4. LACK &
KLÄDSEL

5. SAMMANSTÄLLNING

· Ladda sparad bil

Tillbaka

VOLVO

Spara

Feedback

V40

EXTERIOR INTERIOR

2 627 kr/mån
ca 205 900 kr Finansiering

MOTOR & VÄXELLÅDA UTRUSTNINGSNIVÅ EXTERIÖR INTERIÖR SÄKERHET

Visa sammanställning

AKUTKÖN PÅ KAROLINSKA

Veryday

AKUTKÖN PÅ KAROLINSKA

Normkritisk analys:

- Normanalys
- Statistisk analys
- Intervjuer
- Etnografisk analys
- Rumsanalys
- m.m.

Normkreativitet:

- Skissa
- Prototypa
- Fokusgrupp
- m.m.

Krocksäkerhet

A decorative border surrounds the central text, featuring a repeating pattern of stylized floral motifs, geometric shapes, and stars. The border is composed of four circular corner pieces and four straight segments. The top-left and bottom-left corner pieces are white circles with a black outline. The top-right and bottom-right corner pieces are black circles with a white outline. The straight segments contain a complex, repeating pattern of white lines and shapes on a black background.

EN NORMKREATIV INNOVATIONSPROCESS

NORMKREATIV INNOVATION

- Normkritiska insikter leder till nytänkande i:
 - Kundförståelse
 - Kundkommunikation
 - Utformning
 - Funktion
- Det krävs normkritisk kompetens för att inte stanna kvar i begränsande förförståelser/normer
- Det krävs en designdriven process för att åstadkomma ett avancerat resultat.
- Normkritik vitaliserar innovation – "på köpet" utmanas även andra begränsande förförståelser i en organisation

NÅGRA LÄRDOMAR

- Bygga öppen/tillåtande atmosfär i gruppen
- Fastna inte i det kritiska perspektivet (risk för maktposition)
- Gestalta med berättelser, bilder, material mm – för att synliggöra det dolda
- Tillämpa tydliga taktiker – vad ska åstadkommas?
- Involvera normkritisk expertis
- *Utmana "den goda stämningen"*

JOKRARNA

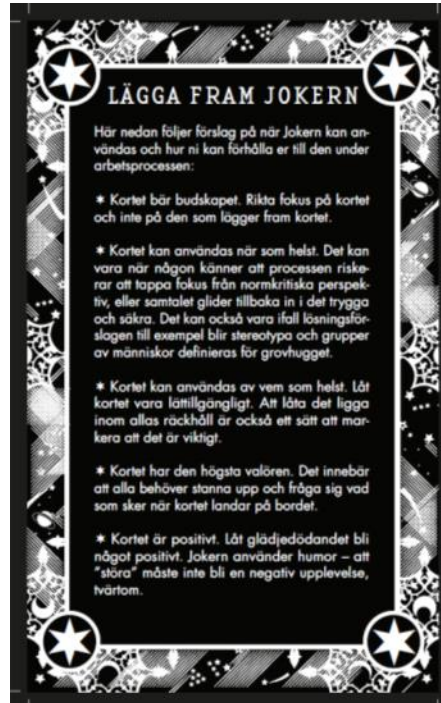
JOKERN

För att kunna samarbeta med varandra behöver vi känna samhörighet och glädje i arbetsprocessen. När någon uttrycker kritik mot det som majoriteten av gruppen tycks vara enade kring kan det därför kännas obekvämt. Speciellt känsligt kan det bli om de maktordningar som finns i den egna arbetsgruppen uppmärksammas. Men normkreativ innovation kräver att vi klarar av att hantera kritik som skakar om. Vi behöver ifrågasätta det vi tar för givet, om och om igen. Det är en nödvändig del av processen som stödjer projektets innovationspotential.

Det är ofta svårt att vara den som påtalar bristande normkritiska perspektiv. Den som ensam påtalar att perspektiv saknas slår hål på illusionen att alla är överens och utmanar "den goda stämningen". Det kräver mod. Inte minst för att det kan vara personliga erfarenheter som ligger till grund för kritiken – erfarenheter som har gett insikt om diskriminering. Risken finns att fokus skiftar från problemet till budbäraren – att den som påtalar problemet görs till en Glädjedödare. Men Glädjedödaren behövs, det är den som säkerställer att det normkritiska perspektivet aktualiseras (för mer om begreppet se The promise of happiness – Feminist killjoys under Förslag på fördjupning i Guide).

Det här kortet är Jokern i leken – Glädjedödaren som hjälper oss att inte tappa det normkritiska perspektivet i arbetsprocessen. Vänd på kortet och ta del av tips på hur kortet kan användas under arbetsprocessen.

GLÄDJEÖDÄREN

Jokern/Glädjedödaren är Inspirerad av Sarah Ahmeds begrepp Feminist Killjoys

TACK!